

(17.3.1969)

24.3.1969

SZIGORUAN BIZALMASI

Készült: az 1. napirend 3. a további
napirendek 2 példányban.

J E G Y Z Ő K Ö N Y V

a Politikai Bizottság 1969. március 24-i üléséről

- 1.) Szöbéli tájékoztató a Varsói Szerződés Politikai Tanácskozó Testületének Buda-
pesten tartott üléséről.

KÁDÁR JÁNOS elvtárs:

A Varsói Szerződés Politikai Tanácskozó Testületének ülésével kapcsolatban szeretnék néhány dolgot elmondani feltételezve természetesen, hogy magát a határozatot ismerik az elvtársak.

Az ülés előkészítésénél hosszabb idő óta napirendi pontként a katonai szervezet továbbfejlesztése volt tervezve. Ezzel kapcsolatban a dolog úgy állott, hogy tulajdonképpen létrejött az előzetes megegyezés azzal, hogy a fegyveres erőkről szóló okmány ismert 12/a.) pontját - amely arra vonatkozott: kik állapítják meg, hogy beállott a veszélyeztetettségi időszak, amikor nagyobb rendelkezési jogot kap a Főparancsnok - megegyezés hiányában kivették az okmányból. Ez ésszerű megállapodás volt, mert rendkívül sürgős volt a munkának béke időszakra vonatkozó szabályozása, amely sajnos, a szerződés alapszövegéből annakidején kimaradt, már pedig igen fontos, hogy békeviszonyok között jogilag szabályozott módon folyjon a munka. Tehát igen jelentős dolog, ha ebben megállapodás születik.

Az igazi vita a veszélyeztetettség és a hadiállapottal kapcsolatban volt, s a Politikai Bizottság és a kormány úgy határozott: egyetértünk azzal, ha ez elmarad.

Részben, - bár nem teljes egészében - ehhez kapcsolódik a b.) pont is. Az előkészítés időszakában felmerült olyan probléma is, hogy román részről a honvédelmi miniszterhelyettes hivatalosan felvetette, hogy töröljük ezt a b.) pontot is. Ez történt előzetesen.

Az előkészítés időszakában szükségessé vált, hogy szokás szerint összehívják a külügyminiszterhelyetteseket szövegegyeztetés, valamint a honvédelmi miniszterhelyetteseket szövegegyeztetés és ellenőrzés céljából. Arra való tekintettel, hogy a szovjet elvtársak, - de mások is, - tartottak attól, hogy a románok új vitát kezdenek, az előkészítés időszakában a honvédelmi miniszterhelyetteseket, mint ilyeneket, nem hívták össze. Ez olyan formában történt, hogy nincs értelme - mondták, - hiszen előzetesen megegyeztünk.

Még az előkészítés időszakában felmerült azt hiszem, a románok kivételével minden fél részéről az is, hogy a katonai kérdésekben való határozaton kívül az ülészak a szokásos módon foglalkozzon aktuális nemzetközi kérdésekkel is és bocsásson ki politikai kommunikét, amelyben - mint ez általában minden esetben történik - állást foglal aktuális nemzetközi kérdésekben. Ezzel összefüggésben és ennek részeként született egy felhívás-tervezet az európai kormányokhoz.

Ilyen előkészítés után ültek össze szombaton, 15-én reggel Budapesten a külügyminiszterhelyettesek, hogy megkezdjék a szöveg egyeztetését. A szöveggel kapcsolatban az volt a helyzet, hogy a katonai okmányokat az előkészítés alkalmával megkaptuk készen, - azzal semmi probléma nem volt. A politikai kommuniké-tervezethez és a felhívás-tervezethez kaptunk egy anyagot azzal a kéréssel, hogy mint fogadók és házigazdák, ha alkalmasnak tartjuk, küldjük azt szét a felekhez. Ez így is történt. És - ugymond, - formailag ezt az összes fél tudomásul vette, megköszönte, hogy megkapta és ment tovább az előkészítés.

A probléma tulajdonképpen a 2.) napirendi pontnál kezdődött, mert mi láttuk ugyan ezt a tervezetet, időnk azonban nem volt gondolkozni rajta, vagy véleményt cserélni róla a szovjet elvtársakkal, hogy lehessen rajta javítani. Véleményünk szerint a felhívás-tervezet alapszövege igen jó volt, a politikai kommuniké

tervezete azonban nem volt jó. Ez volt a véleményünk, de nem volt időnk "osztozkodni", mert - ha jól emlékszem, - csütörtökön kaptuk ezt kézhez. Ez annyira nem volt jó, hogy nálunk kialakult az a nézet: ha ebbe belbocsátkozunk vitatni, kijöhet egy óriási, de terméketlen vita, amiben megegyezés nem lehetséges, s ezáltal veszélyeztetjük magának az ülésnek az összehívását, s a főfeladat, a katonai okmányok elfogadását is. Ennek megfelelően foglaltunk állást, s mivel Firjubin elvtárs közben ideérkezett, alkalmunk nyílt arra, hogy vele részletesen közöljük álláspontunkat, kérve, hogy továbbítsa azt haza. Ez meg is történt.

A politikai-kommuniké-tervezetet azért tartottuk problematikusnak - ez egyébként 6-8 gépelt oldalnyi terjedelmű volt, s benne a szokott terminológiánkkal szerepeltek az aktuális kérdések, Vietnam, a Közel-Kelet, a német problematika - mert jó vastagon benne volt, hogy Izrael agresszor, vonuljon vissza... s az volt a véleményünk: kizárt dolog, hogy ezt a románok elfogadják, aláírják, hiszen a háború napjaiban sem voltak erre hajlandók. A vietnami kérdésben nem lett volna vita, viszont a német problematikánál megint az volt a hiba, hogy ez ugyanugy volt vázolva, mint szokott lenni, tehát úgy, ami körül a románokkal mi már Bukarestben, Szófiában is vitakoztunk, s nem tudtunk rendesen megállapodni. Csak meg volt mondva egyoldalúan, hogy az NSZK agresszor, revansizista, provokátor, stb. - s semmi vélemény nem volt arra, hogy azt a románok elfogadják. Nekik megvan a saját álláspontjuk, amely szerint az NSZK-ban is vannak progresszív erők, ezekre apellálni kell, s ezt is írjuk meg. Ezt senki, s elsősorban az NDK nem fogadja el.

Mi kértük a szovjet elvtársakat, gondolkozzanak, tulajdonképpen mit akarunk, s mit lehet reális célként magunk elé tűzni és akkor orientáljunk arra, s akkor lesz ülés, meg tudunk egyezni, vagy ha mást akarunk, akkor vita lesz, huzavona lesz, de megegyezés nem lesz, mert a románok nem fognak aláírni. Azt is felvetettük, hogy szükség van-e a Varsói Szerződésre, vagy nincs. Szerintünk szükség van, azt akarjuk, hogy működjön, mi rövidesen megint le akarunk ülni a románokkal más kérdésekben is, s ezeket a dolgokat nézzük.

Tehát ilyen üzenetet küldtünk, s üzenetünket Firjubin becsülete-

tesen továbbította is.

A partnerek rendszeren, szervezeten érkeztek, az ülés előtti napon mindenki berobogott, s még jó volt, hogy a szovjetek jó pár órával előbb érkeztek, így velük már előzetesen tárgyalni tudtunk. Ennek a szovjet-magyar megbeszélésnek a lényege az volt, hogy a szovjet elvtársak velünk betűről-betűre mindenben egyetértettek. Azt mondták, igenis, fő dolog megegyezni a katonai dolgokban, legyen ülés, mutassuk meg, hogy működünk, stb..

Persze ezután már kicsit optimistábbak és bizakodóbbak lettünk. Megegyeztünk a szovjet elvtársakkal, hogy bár mi vagyunk a házigazdák, legyenek szivesek az agitáció főfeladatát magukra venni, mert a felekre itt csak ők tudnak hatni. A szovjet elvtársak ezt megígérték, becsületesen végre is hajtották, s meg kell mondani, az orosz-lánrész abban, hogy ez a tanácskozás összeült, befejezte munkáját és eredményt hozott, az ő érdemük.

Az elszállásolás úgy történt, hogy a szovjet küldöttséget - akik előző sokan voltak, - a vendégházban helyeztük el, a többi meg itt volt együtt a szigeten. A szovjet elvtársak lejöttek a szigetre este 7 órakor és éjjel 1/4 1 óráig tárgyaltak minden küldöttséggel, - egyesekkel kétszer is. Mi is találkoztunk velük akkor éjszaka és elmondták, mit végeztek. Kissé elkeseredett hangulatban mondták, hogy óriási munkát végeztek, de az eredmény nulla, mert akárhány szobába mentek, mindenütt más állásponttal találkoztak.

A külügyminiszterhelyettesek - kisebb szünetekkel - szombat délelőtt 10 órától vasárnap reggel 1/2 4 óráig tárgyaltak - nulla eredménnyel.

A közbeni tárgyalásoknál és vitában az érdekes az volt, hogy a lengyelek - de csak a szovjet-lengyel tárgyalásnál - felvetették, hogy a kínaiakat el kellene ítélni. Ez ott szóba került, máshol nem. Azonkívül jó észrevételeik - jó erős lengyel betétek - voltak a szöveghez különösen az NSZK-val kapcsolatban,

Elfelejtettem megemlíteni: a szovjet elvtársaknak mi ajánlottuk, hogy ejtsük el a politikai kommuniké tervét, mert a kiindulás azt mutatja, abban lehetetlen megegyezni, - és legyen egy felhívás. Legyen egy kis kommuniké is, amiben lehet egy-két mondat Vietnamból, a Közel-Keletről, mégpedig abban a formában, hogy van biztonsági tanácsi határozat, - és valamit utalni lehetne a szovjet kezdeményezésre. Abban nincs olyasmi, hogy agresszor, stb., mégis elvi az a pozíció. Az NSZK kérdésében abban maradtunk, hogy esetleg a bukaresti formulára hivatkozunk. Ebben mi megegyeztünk, de az egyeztetés első menete nem sikerült. Éjszaka abban maradtunk, hogy a szovjet fél kérte, ne indítsuk 10 órakor az ülést, hanem tegyük át annak kezdetét d.u. 3 órára, hogy a megbeszéléseket folytatni lehessen.

Másnap folytatódott az egyeztetés. Lassan 1/2 1 óra lett, mi pedig vártuk az eredményt. Akkor akcióba léptünk. A szovjet elvtársak még a lengyelekkel tárgyaltak, s mi azt mondtuk: Erdélyi elvtárs nyomuljon be, s közölje: javasoljuk, hogy 2 órakor jöjjenek össze az első titkárok és a miniszterelnökök, s beszéljük meg, hogyan tudnánk 3 órakor indulni. Ezt el is fogadták. Abban egyeztünk meg, amiben már addig is egyetértettünk: ha egyik pont elesik, a másikban tudnunk meg tudunk egyezni. Azt mondtuk, a b.) marad. A szovjet elvtársak odáig mentek a rugalmasságban, hogy azt mondták: a b.) sem kell, s legjobb lenne, ha a románokat megelőzve közülünk javasolná valaki a b.) pont elhagyását.

Azután annyira sikerült a nagy politikai kommunikét likvidálni, hogy a kicsi is csonka maradt. Nincs benne az a szó, hogy Vietnam, nincs benne az a szó, hogy Közel-Kelet. Mi ezt őszintén sajnáltuk és a szűkebb körű értekezleten csóváltuk is a fejünket, de már 1/2 3 óra volt, s a szovjet elvtársaknak, - akik valóban óriási munkát végeztek, - nem is mertük ezt felvetni.

A felhívás szövegével olyan helyzet alakult ki, hogy már csak egy lengyel és egy román pozíció volt. Volt egy éles lengyel formula és volt egy szokásos román arról, hogy szuverénítás, hogy szuverénok vagyunk, stb. Ők ketten meg is egyeztek valamiben egymással, mi, többiek pedig azt elfogadtuk. És ahogy látom, bekerült a felhívásba az, aminek bele kellett kerülni. Ilyen módon megkezdődött az ülés, de az előzetes megbeszélésen abban is megállapodtunk, hogy nem fogunk vitatkozni.

A cseh fél volt a soros elnök. Dubcek kriminális állapotban érkezett ide. Amikor mondtam Dubceknek, hogy maguké az elnöklés, nagyon ideges lett és azt mondta, hogy ezt neki a Politikai Bizottsággal meg kell tárgyalnia.

Maga a nyitás nyomorúságosan nézett ki. A főparancsnok nem g-tette jelentését jó kemény, katonás, félelmetes nyelven, és utána senki nem kért szót. Azután Brezsnyev elvtársék kértek szót, - mi közben Dubcekkal osztozkodtunk, mert ők beszélni akartak. A szovjet fél mondott egy rövid beszédet, olyant, ami ilyenkor illik, utána mi kértünk szót, a csehek pedig becsavarodtak, s mivel Dubcek nem tudta, hogyan adja át önmagának a szót, végül is nem beszéltek.

Végül is egy óriási jelentőségű kérdésben megszületett a meg-egyezés. Most megvan a Varsói Szerződés katonai szerződésének jogi szervezete, ami eddig nem volt - és bár megvolna már a politikai oldala is ennek. Ezzel kapcsolatban mondtam Brezsnyev elvtársnak a vacsoránál, hogy az ülésen tulajdonképpen csak ketten beszélünk, az a két fél beszélt, amely tulajdonképpen az ülést is akarta.

Elfogadtuk a felhívás-tervezetet és a kommunikét, amely csonka maradt. Ezt nagyon sajnáljuk, mert a románokkal meg tudunk volna egyezni, hiszen a jubileumi ünnepségünkön résztvett román küldöttség felszólalásában, üdvözlétében benne volt az a néhány mondat, amiben meg akartunk egyezni.

A dolog lényege ez. Külön méltatni ennek jelentőségét nem akarom, többször beszélünk róla. Ennek óriási a jelentősége. Hét fél mégis együtt volt, keserves hónapok és évek után megegyezés született és született egy felhívás is

Megállapodtunk abban is, hogy ami együttesen nem sikerült, azt a feleknek kell külön külön elvégezniük. Ezért kértük, hogy pl. Kállai elvtárs beszédében legyen ott Vietnam, a Közel-Kelet, Kína. Bár ez a tárgyalásnál ennél szélesebb körben nem merült fel. A lengyelek vetették fel.

A megfelelő okmányok aláírásra kerültek. A katonai okmánynál

volt egy román javaslat, ami egyébként helyes volt, hogy a főtitkár hiteles példányokat bocsát a kormányok rendelkezésére. Azonkívül volt egy javaslat a határozat jellegével kapcsolatban. Ezt mindenki elfogadta. Ez úgy szólt, hogy az okmányokat ne a Politikai Tanácskozó Testület határozataként kezeljük, hanem az ülésen résztvevő kormányok határozataként, mert ez nemzetközileg másképpen néz ki. Ugyanez vonatkozik egyébként a felhívásra is, az sem mint a Politikai Tanácskozó Testület felhívása született meg, hanem a tanácskozáson résztvevő felek felhívásaként.

Ez utóbbival kapcsolatban felmerült egy javaslat, ami még mindig napirenden van. Felmerült, hogy publikáljuk a felhívást, de a Magyar Népköztársaság, mint aféle letéteményes, diplomáciai uton is adja át azt az európai országok kormányainak, s még felmerült az is, hogy az ENSZ főtitkárának is. Nem tudom, jelenleg ez hogyan áll, de azt látom, hogy miután a szovjet küldöttség hazatért és beszámolt erről a kérdésről, olyan álláspontot foglaltak el: felkérjük a magyar felet, hogy diplomáciai uton adják át az okmányt az európai kormányoknak. Abban maradtunk, mi egyeztetést folytatunk ebben a kérdésben és ha minden fél egyetért vele, meg történik ez a lépés.

Ennyit magáról az ülésről.

Szeretnék még pár szót mondani a különböző találkozókra felmerült kérdésekről is. A szovjet elvtársakkal folytatott megbeszélés keretében megint a csehszlovák kérdésről beszéltünk, s a szovjet elvtársak - most már több alkalommal - javasolták nekünk, hogy foglalkozzunk Cernikkel ráhatás, politikai erősítés, stb. szempontjából. Itt van egy apropó: Cernik elvtárs meghívta Fock elvtársat Prágába nem hivatalos látogatásra. Ezt közöltük a szovjet elvtársakkal. Ők ezt örömmel vették tudomásul, s ajánlották, hogy ez minél hamarabb történjék meg, s használjuk fel ezt a látogatást arra is, hogy Cerniket meghívjuk Magyarországra viszontlátogatásra.

Beszélgettünk a kínai dolgokról is a szovjet elvtársakkal. Ők változták a helyzetet, melyet mi nagy vonalakban a szovjet kormány közléseiből ismerünk. Természetesen ez nagy és komoly dolog, amit a szovjet elvtársak nyugtalansággal néznek, s megmondták őszintén: fogalmuk sincs, mi lesz a folytatás, hova vezet

ez a dolog, mert a kínai fél szándékait az ördög sem ismeri. Mindenesetre a képhez még hozzátartozik - és meg is mondták - hogy a szovjet-kínai határ különböző pontjain (tehát nemcsak az összeütközések helyén, hanem attól távolabb is) a kínaiak nem óriási, de jelentős erőket vontak össze és vonultatnak fel. Ezek általában elhagyott, lakatlan vidékek, puszták, égbenyuló hegytetők, folyókban lévő szigetek. Pl. az a sziget, amiért most harcolnak olyan, amit esetleg két nap múlva elborít a víz és fél évig oda senki nem teszi be a lábát. Ezeken a különböző határpontokon még határő-állomások sincsenek, csak járőrözések folynak. Ez mindkét fél részéről így szokott lenni, de a kínaiak ide most ezrednyi erővel vonultak fel, ami a járőrözéshez mérten óriási erő, s arra vall, hogy itt további hasonló provokációkra lehet számítani.

Én közöltem, hogy a kínaiak képesek preventív összeütközéseket szervezni. A szovjet elvtársak azt mondták: most ők mit tudnak csinálni? Először is kifejezésre juttatják, hogy ők a Szovjetunió határát nem engedik senki által vitatni, mindenképpen megakadályozzák annak megsértését, ha kell, erővel is. Itt atkunak helye nincs. Másrészt mindent el fognak követni, hogy állandósult harc, háboru ne legyen. A mi híreinkből is olvashattunk már arról, hogy valamit tesznek is ennek érdekében.

A szovjet elvtársak közölték, hogy ebben a kérdésben ők komoly és nagy nyilatkozatra készülnek. Először azt a kifejezést használták, hogy a nyilatkozat jellege nem propagandisztikus lenne, hanem tényeket ismertetnének, ahol a dolgokat történetükben is ismertetni kívánják, - mert ez a világ előtt nem ismert. Néhány évvel ezelőtt ugyanis felmerültek határkérdések, akkor bizottságokat hoztak létre, üléseket tartottak, s amikor össze kellett volna ülni Moszkvában a megállapodást aláírni, a kínai fél oda már nem ment el. Tehát ilyen okmányt szándékoznak kiadni. A szovjet elvtársak hozzáfűzték, hogy ez meg fogja nyerni a testvérpártok támogatását.

Volt még egy közlésük a KGST tanácskozásával kapcsolatban. Körülbelül öt időként azt mondták, hogy április második fele látszik reálisnak, a nagy tanácskozásra pedig május vége felé kerülhet sor.

Adtak ezenkívül némi tájékoztatást a Szovjetunió belső helyzetéről, s azokról a kérdésekről, melyek őket foglalkoztatják. Politikailag egyébként újat nem mondtak. A helyzet normális, a párt egységes, folyik a munka. Persze a kínai dolog nyugtalanítja őket, s aggodalommal töltik el őket a nemzetközi kommunista mozgalomban és a szocialista országok között lévő viták és konfliktusok, amelyek természetesen pártjukat erősen foglalkoztatják. Mint mondták: bizony az ő közvéleményük differenciál még a szövetséges és szocialista országok között is.

Részletesen és többször visszatérve foglalkoztak azzal a nagyon súlyos téllal, ami náluk volt. Teljesen abnormális és rendkívüli volt az időjárás, ami sok gondot jelent nekik. Elmondották, olyan abszolút szeszélyes és szigorú tél volt, hogy 90 év óta - mióta mérik az időjárást, - nem volt ilyen. Olyan vidékein az országnak, ahol mínusz még soha nem volt, most mínusz 20-30 °C-t mértek és nagy fagy volt. Másrészt az ország olyan vidékein, ahol emberemlékezet óta hó nem volt, most másfél méteres hó esett. Szélviharok voltak, óriási szállítási problémák vannak. Sok helyen a hadsereget vetették be, hogy biztosítsák a szükséges szállításokat. Sok effektív káruk volt. Pl. Közép-Ázsia területén semmiféle fedett helyük nem volt az állatoknak, s amikor mínusz 20 °C volt a hőmérséklet, napok alatt 2 millió juh pusztult el. Közölték azt is, hogy az őszi vetésterület 1/3-a teljesen kipusztult. Persze, náluk az összes kenyérgabona vetésterületnek 2/3-a tavaszi vetés, de mégis csak 45 millió hektár az őszi vetés, s ennek 1/3-a, - vagy mint utólag Poljanszki mondta: fele pusztult el.

Ezzel kapcsolatban kérdésük is volt, amit Koszigin elvtárs szóvá tett, majd Poljanszki is említett. Segítséget kérnek. Nem tudják fedezni a hús-szükségletet. Valószínűleg nyugatról kell húst vásárolniuk, de ott sem akarnak ilyen helyzetben így mutatkozni, s ezért a baráti országokhoz fordulnak, hogy amit lehetséges, adjanak nekik. Megmondták, nekik bármilyen hús jó, sertés, marha, birka, baromfi, bármilyen húst használni tudnak, s mint mondták, ennek kb. 15 %-át konvertibilis valutában fizetik, másrészéért esetleg takarmányt adnak. Kérik, foglalkozzunk ezzel a kérdéssel.

Mi azt válaszoltuk: megvizsgáljuk a dolgot, s közölni fogjuk, milyenek a lehetőségek.

Néhány szót a románokkal való találkozásról. Velük általában nagyon civilizált viszonyban voltunk. A vacsoránál Ceausescu volt a szomszédom. Ekkor ő egyenesen felvetette, hogy találkozoznunk kellene. Erre én általános és homályos választ adtam, mondván, hogy mi a kapcsolatok szélesítése, a találkozók mellett vagyunk, s ezt még ennél élesebb szakaszban is bizonyítottuk. Pl. Nemes elvtársat is odaküldtük, Nyers elvtárs is ott volt maguknál. És talál érlelődik már az a szerződéses dolog is, s valami lesz belőle. Kérem, foglalkozzunk ezzel. Még odáig is elmentem, hogy azt mondtam: ezeket az üléseket mégis csak támogatni kell, mert ezek után mindenki könnyebben mozdul.

Ulbricht elvtárs egyik szünetben a büffében csipett el, kivett a zsebéből egy pepita füzetet, s megkérdezte: mikor jön Kádár elvtárs? Gondolom, azt a meghívást elvileg el kell fogadni, - már el is fogadtuk, - s foglalkozni kell ezzel. Nem nagyon gyorsan kell menni, de nagyon gyorsan kell válaszolni. Két hét múlva hozzanak erre javaslatot a Politikai Bizottság elé. A román dolgot is tartsuk evidenciában a maga helyén, s alkalmas időben térjünk vissza rá.

Néhány javaslatot szeretnék tenni.

Első javaslatom: a Politikai Bizottság vegye tudomásul a végzett munkát és a jelentést. Bizza meg Fock elvtársat, hogy a Minisztertanács legközelebbi ülésén ugyancsak számoljon be az értekezletről, s kérje a kormány jóváhagyását a végzett munkához. Itt mindjárt felvetem - tekintettel arra, hogy a felek a kormányok nevén nyilatkoztak, - publikálni is kellene, hogy a küldöttség munkáját jóváhagyták.

Kérem, a Politikai Bizottság és a Kormány hagyja jóvá, hogy a magyar kormány, mint letéteményes, ha a konzultáció után úgy látjuk, hogy egyetértés van, vállalja magára, hogy ezt a felhívást diplomáciai okmányként eljuttatja az európai országok kormányaihoz.

Javasolom, hogy a Politikai Bizottság és a Minisztertanács helyeselje Fock elvtárs vizitjét Csehszlovákiába azzal, hogy Fock elvtárs is hívja

meg Cerniket viszontlátogatásra Magyarországra. Majd az időpontot egyeztetni kell, de jó lenne, ha erre minél rövidebb idő alatt kerülne sor.

Meg kellene bizni a külügyi munkával foglalkozó elvtársakat, hogy tartsák napirenden az NDK-beli vizit kérdését, s foglalkozzanak a román dologgal is. A berlini látogatásra esetleg legközelebb hozzanak javaslatot a Politikai Bizottság elé.

Végül azt javasolom, hogy a Politikai Bizottság adjon megbízást illetékeseknek, hogy valami hivatalos, célszerű magyar közlés jelenjen meg a kínai határprovokációk ügyében. Ennek formáján is gondolkozni kellene.

Még azt is javasolom, hogy Nyers és Fehér elvtársak kapjanak megbízást, hogy rövid idő alatt vizsgálják meg a szovjet husszállítási kérést, s adjunk erre választ.

ERDÉLYI KÁROLY elvtárs:

Március 21- és 22-én a tagországokban lévő nagykövetségek átadták a javaslatot arra vonatkozóan, hogy a magyar kormány juttassa el a felhívást valamennyi európai ország kormányához. Eddig a bolgároktól, lengyelektől kapunk választ, akik ezzel egyetértenek.

SZIRMAI ISTVÁN elvtárs:

Azt szeretném kérdezni, hogy a megbeszélések során volt-e szó a várható szovjet-amerikai lépésekről.

KÁDÁR JÁNOS elvtárs:

Szovjet-amerikai találkozó, vagy valami hasonló dolog ezen a találkozón nem merült fel, de más úton - a Külügyminisztérium, a Külügyi Osztály közléseiből - tudjuk, hogy ők is készülnek valamiféle dologra.

PULLAI ÁRPÁD elvtárs:

Mivel központi bizottsági ülés csak hosszabb idő múlva lesz, szük-

séges lenne a mostani szóbeli beszámoló alapján egy szerkesztett tájékoztatót készíteni a Központi Bizottság tagjainak, amit Kádár elvtárs hagyyna jóvá. Ezt néhány napon belül el tudnánk készíteni és ki lehetne küldeni.

APRÓ ANTAL elvtárs:

Ugy gondolom, hasznos lenne most a nyugati visszhangot kicsit összeszedni. Kisebb hírek jelennek meg. Most ha a szöveget átadják, beszélgetések is lesznek, s a visszhang mellett jó lenne erről is összefoglalót készíteni a Központi Bizottság és a Kormány felé információképpen, - de a közvélemény felé is.

KÁDÁR JÁNOS elvtárs:

Egyetértek a javaslatokkal. A tájékoztató elkészítéséért Komócsin és Pullai elvtársak legyenek a felelősek, s kapják azt meg a Központi Bizottság tagjain kívül a budapesti pártbizottság titkárai, a megyei pártbizottságok első titkárai, a Központi Bizottság osztályvezetői, azok is, akik nem KB tagok.

Még annyit, hogy a tömegpropagandában és tömegagitációban ezzel a dologgal állandóan foglalkozni kell, de ne csak az európai kormányokhoz szóló felhívással, hanem természetesen legyen napirenden a többi dolog is, Vietnam, Közel-Kelet, stb.

A munka tervezésénél azt is vegyék figyelembe az elvtársak, hogy evidenciában van a KGST tanácskozás, azonkívül megvan az időpont a moszkvai párttalálkozóra.